

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΜΕΣΗΣ ΤΕΧΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ**

**ΕΝΙΑΙΕΣ ΤΕΛΙΚΕΣ ΠΡΟΑΓΩΓΙΚΕΣ ΚΑΙ
ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΕΣ ΓΡΑΠΤΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ**

20 25 - 20 26

Α' ΤΑΞΗΣ ΤΕΣΕΚ

ΣΕΙΡΑ Α'

ΘΕΩΡΗΤΙΚΗ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ : Παρασκευή, 15 Μαΐου 2026

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: ΤΕΜ1 - Αμπελουργία

ΚΩΔΙΚΟΣ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ : thoa101

ΣΥΝΟΛΙΚΗ ΔΙΑΡΚΕΙΑ ΓΡΑΠΤΗΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ: 90' λεπτά

ΤΟ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟ ΔΟΚΙΜΙΟ ΑΠΟΤΕΛΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΕΝΤΕΚΑ (11) ΣΕΛΙΔΕΣ.

ΤΑ ΜΕΡΗ ΤΟΥ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟΥ ΔΟΚΙΜΙΟΥ ΕΙΝΑΙ ΤΡΙΑ (Α', Β' ΚΑΙ Γ').

ΟΔΗΓΙΕΣ (για τους εξεταζόμενους)

- 1. Να απαντήσετε ΟΛΑ τα ερωτήματα πάνω στο εξεταστικό δοκίμιο.**
- 2. Να μη γράψετε πουθενά το όνομα σας στο εξεταστικό δοκίμιο εκτός του καθορισμένου χώρου στο χαρτονάκι που σας έχει δοθεί.**
- 3. Να απαντήσετε σε όλα τα θέματα μόνο με πένα χρώματος μπλε ανεξίτηλης μελάνης. Μολύβι επιτρέπεται, μόνο αν το ζητά η εκφώνηση και μόνο για τα σχήματα, τους πίνακες, τα διαγράμματα κ.λπ.**
- 4. Απαγορεύεται η χρήση διορθωτικού υγρού και διορθωτικής ταινίας.**
- 5. Επιτρέπεται η χρήση μη προγραμματιζόμενης υπολογιστικής μηχανής.**

ΣΑΣ ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

ΟΔΗΓΙΕΣ (για την επιτροπή εξετάσεων)

- 1. Το εξεταστικό δοκίμιο να εκτυπωθεί στη μία όψη.**

ΤΟ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΟ ΔΟΚΙΜΙΟ ΝΑ ΕΚΤΥΠΩΘΕΙ: ΕΓΧΡΩΜΟ

ΛΥΣΕΙΣ

ΜΕΡΟΣ Α΄: Αποτελείται από οκτώ (8) ερωτήσεις.

Κάθε ορθή απάντηση βαθμολογείται με πέντε (5) μονάδες.

Για τις ερωτήσεις 1 - 4 να βάλετε σε κύκλο την ορθή απάντηση.

1. Οι οφθαλμοί που βρίσκονται στη βάση της κληματίδας ονομάζονται:
(α) τυφλοί
(β) φυλλίτες
(γ) καρποφόροι
(δ) κοιμώμενοι.
2. Το αμπέλι έχει τις μεγαλύτερες ανάγκες σε νερό:
(α) μετά την ωρίμανση της ράγας
(β) κατά το χειμωνιατικό κλάδεμα
(γ) κατά την καρπόδεση
(δ) μετά την πτώση των φύλλων.
3. Ποιος είναι ο εχθρός της αμπέλου που παρατηρείτε στην πιο κάτω Εικόνα 1;
(α) Το τζιτζικάκι
(β) Ο ψευδόκοκκος
(γ) Ο ωτιόρυγχος
(δ) Η ευδεμίδα

Εικόνα 1

4. Ποια από τις πιο κάτω ποικιλίες της αμπέλου είναι επιτραπέζια ποικιλία;
(α) Το βέρικο
(β) Το ξυνιστέρι
(γ) Το μαραθεύτικο
(δ) Το αγιωργίτικο.

5. (α) Να κατονομάσετε τα διαστήματα μεταξύ των κόμβων στο φυτό της αμπέλου.

Μονάδες (2)

Τα διαστήματα μεταξύ των κόμβων στο φυτό της αμπέλου ονομάζονται μεσογονάτια.

- (β) Να κατονομάσετε τα όργανα του φυτού της αμπέλου που συναντάμε πάνω στους κόμβους.

Μονάδες (3)

Πάνω στους κόμβους συναντούμε:

- τους έλικες
- τους οφθαλμούς
- τις ταξιανθίες.

Για την ερώτηση 6 να βάλετε σε κύκλο το **Ορθό** αν η πρόταση είναι ορθή ή το **Λάθος** αν η πρόταση είναι λανθασμένη.

6. (α) Οι φυλλοφόροι οφθαλμοί δίνουν βλαστό χωρίς ταξιανθίες.

Ορθό

Λάθος

- (β) Η φυλλοξήρα της αμπέλου καταπολεμείται με διασυστηματικά εντομοκτόνα.

Ορθό

Λάθος

7. Να συμπληρώσετε την πιο κάτω πρόταση με τις κατάλληλες λέξεις, που δίνονται στην παρένθεση πιο κάτω. Τρεις (3) από τις πέντε (5) είναι οι ορθές λέξεις:

(παρόμοια, φυλλοφόρους, ανθοφόρους, χαρακτηριστικά, έλικες)

Κάθε ποικιλία αμπέλου έχει **χαρακτηριστικά** φύλλα. Αυτό βοηθά στην αναγνώριση μεταξύ τους των διαφόρων ποικιλιών. Τα όργανα στήριξης και αναρρίχησης του φυτού, ονομάζονται **έλικες** ή αλλιώς τυλιχτήρια. Οι οφθαλμοί διακρίνονται σε **φυλλοφόρους** και μεικτούς.

8. Στη Στήλη Α του Πίνακα 1 γράφονται τέσσερεις (4) εχθρούς και ασθένειες του αμπελιού με αριθμούς από το ένα (1) έως το τέσσερα (4). Αφού διαβάσετε τις επτά (7) ονομασίες της Στήλης Β του ίδιου πίνακα, να συμπληρώσετε στην τελευταία στήλη τα γράμματα που αντιστοιχούν στις ορθές ονομασίες της Στήλης Α.

Πίνακας 1

Στήλη Α	Στήλη Β	Στήλη Α	Στήλη Β
1. Ευδεμίδα	α. ημιπληγία	1.	γ
2. Ίσκα	β. υπόλευκη εξάνθηση στα φύλλα	2.	ε
3. Φυλλοξήρα	γ. ζημιά στη ράγα από προνύμφη	3.	δ
4. Ωίδιο	δ. εξογκώματα στις ρίζες	4.	β
	ε. καστανός μεταχρωματισμός ξύλου		
	στ. γκρίζα εξάνθηση στις ράγες		
	ζ. όγκοι		

**ΤΕΛΟΣ ΜΕΡΟΥΣ Α΄
ΑΚΟΛΟΥΘΕΙ ΤΟ ΜΕΡΟΣ Β΄**

ΜΕΡΟΣ Β΄: Αποτελείται από τέσσερις (4) ερωτήσεις.

Κάθε ορθή απάντηση βαθμολογείται με δέκα (10) μονάδες.

9. (α) Να εξηγήσετε σε συντομία, τι είναι η άχνη της ράγας του σταφυλιού.

Μονάδες (2)

Η άχνη είναι μια κέρινη ουσία, με την οποία καλύπτεται εξωτερικά (επιδερμικά) ο φλοιός της ράγας του σταφυλιού.

- (β) Να κατονομάσετε τέσσερα (4) χαρακτηριστικά που προσδίδει η άχνη της ράγας του σταφυλιού.

Μονάδες (8)

Τα χαρακτηριστικά που προσδίδει η άχνη της ράγας του σταφυλιού:

- γυαλάδα στη ράγα
- ελκυστικότητα στις επιτραπέζιες ποικιλίες
- συμβάλλει στην διατηρησιμότητά τους και συγκρατεί ανάμεσα στα κηρώδη λέπια τους ζυμομύκητες
- αντοχή από προσβολές εντόμων και μυκήτων
- προστατεύει από τα ηλιακά εγκαύματα και
- ελέγχει την διαπνοή (απώλεια νερού της ράγας) χάρις στα κήρινα συστατικά.

10. (α) Να κατονομάσετε τρεις (3) τρόπους, με τους οποίους πολλαπλασιάζεται το αμπέλι αγενώς.

Μονάδες (3)

Το αμπέλι πολλαπλασιάζεται αγενώς με:

- μοσχεύματα
- καταβολάδες
- εμβολιασμό.

- (β) Να περιγράψετε τον πολλαπλασιασμό του αμπελιού με καταβολάδες.

Μονάδες (7)

Ο πολλαπλασιασμός του αμπελιού με καταβολάδες γίνεται ως εξής:

Μια κληματίδα μεγάλου μήκους κάμπτεται μέσα σε αυλάκι βάθους 20-30cm στη θέση του νέου φυτού, παραμένουν 2-3 μόνο οφθαλμοί εκτός εδάφους και το αυλάκι καλύπτεται με υγρό χώμα.

Οι οφθαλμοί που βρίσκονται από το σημείο έκφυσης της κληματίδας στο πρέμνο έως την επιφάνεια του εδάφους αφαιρούνται.

Ο αποχωρισμός του νέου φυτού από το μητρικό γίνεται μετά από δύο χρόνια αφού η κληματίδα έχει βγάλει δικές της ρίζες.

11. (α) Να γράψετε τρεις (3) λόγους για τους οποίους είναι απαραίτητη η κατασκευή αναβαθμιδών (δόμες) σε ένα αμπελώνα με μεγάλη κλίση εδάφους.

Μονάδες (6)

Σε ένα αμπελώνα με μεγάλη κλίση εδάφους η κατασκευή αναβαθμιδών (δόμες) είναι απαραίτητη για:

- μείωση της έντονης διάβρωσης
 - καλύτερη συγκράτηση και
 - αποθήκευση των νερών της βροχής σε κάθε γραμμή.
-

- (β) Να αναφέρετε δύο (2) πλεονεκτήματα του συστήματος φύτευσης σε τετράγωνα.

Μονάδες (4)

Πλεονεκτήματα του συγκεκριμένου συστήματος φύτευσης είναι η διευκόλυνση:

- της καλλιέργειας του εδάφους
 - των καλλιεργητικών εργασιών
 - του μηχανικού τρυγητού.
-

12. (α) Να εξηγήσετε σε συντομία, τι ονομάζεται «εμπορική σταφίδα» και να κατονομάσετε τις ποικιλίες σταφυλιών που περιλαμβάνονται.

Μονάδες (6)

«Εμπορική σταφίδα» ονομάζεται το προϊόν της αποξήρανσης των σταφυλιών. Οι ποικιλίες που μπορεί να αποξηραθούν είναι:

- Σουλτανίνα.
 - Κορινθιακή σταφίδα.
 - Μοσχάτο Αλεξάνδρειας.
-

- (β) Να εξηγήσετε τη φυσιολογική ή βιολογική ωριμότητα των σταφυλιών.

Μονάδες (2)

Φυσιολογικά ή βιολογικά ώριμα είναι τα σταφύλια, όταν τα γίγαρτα στις ράγες είναι ώριμα και έχουν την ικανότητα να βλαστήσουν.

(γ) Να εξηγήσετε τη βιομηχανική ή εμπορική ωριμότητα των σταφυλιών.

Μονάδες (2)

Βιομηχανική ή εμπορική ωριμότητα είναι, όταν τα σταφύλια έχουν αποκτήσει το μέγιστο δυνατό ποσοστό σακχάρων και παράλληλα έχουν σε άριστο βαθμό και στις υπόλοιπες ιδιότητες όπως άρωμα, γεύση, οξύτητα, κ.λπ.

**ΤΕΛΟΣ ΜΕΡΟΥΣ Β΄
ΑΚΟΛΟΥΘΕΙ ΤΟ ΜΕΡΟΣ Γ΄**

ΜΕΡΟΣ Γ΄: Αποτελείται από δύο (2) ερωτήσεις.

Κάθε ορθή απάντηση βαθμολογείται με δέκα (10) μονάδες.

13. (α) Να περιγράψετε σε συντομία τα συμπτώματα στις ράγες, στα φύλλα, στους βλαστούς και στα άνθη, από την προσβολή του αμπελιού από βοτρυτή.

Μονάδες (4)

- Στις ράγες δημιουργούνται σκούρες κηλίδες (κόκκινες- καστανές) και τελικά προκαλείται σάπισμα. Με υγρό καιρό καλύπτονται με επίχρισμα τεφρού χρώματος, που είναι η καρποφορία του μύκητα (τεφρά σήψη).
- Στα φύλλα δημιουργούνται κυκλικές ή ακανόνιστες κηλίδες που ξεκινούν από την περιφέρεια του ελάσματος
- Οι τρυφεροί βλαστοί, τα φύλλα και τα άνθη προσβάλλονται μόνο όταν την άνοιξη επικρατήσουν συνθήκες υψηλής υγρασίας (γκρίζα μούχλα: τεφρά σήψη).

(β) Ποιες ποικιλίες αμπελιού προσβάλλονται πιο εύκολα από βοτρυτή;

Μονάδες (3)

Πιο ευαίσθητες είναι οι ποικιλίες που προσβάλλονται εύκολα από το βοτρυτή είναι αυτές με πυκνόραγα σταφύλια.

(γ) Να γράψετε τρεις (3) τρόπους με τους οποίους γίνεται προληπτικά η καταπολέμηση του βοτρύτη.

Μονάδες (3)

Η καταπολέμηση του βοτρύτη γίνεται προληπτικά με:

- καταπολέμηση των ζιζανίων
- κατάλληλο κλάδεμα των πρέμνων
- χημικά μέσα σε περιοχές που έπεσαν βροχές
- χημικά μέσα σε αμπέλια που εμφανίζουν σχισίματα στις ράγες ή έχουν προσβολή από ευδεμίδα.

14. Να κατονομάσετε τα τρία (3) στάδια ανάπτυξης της ράγας και να περιγράψετε σε συντομία το κάθε στάδιο.

Μονάδες (10)

Τα στάδια ανάπτυξης της ράγας είναι τα παρακάτω:

- **Στάδιο πράσινης ράγας**
 - οι ράγες είναι πλούσιες σε οξέα και φτωχές σε σάκχαρα
 - ταχύτατη αύξηση σε μέγεθος

- είναι πράσινες με σκληρή σάρκα.
 - **Στάδιο ωρίμανσης**
 - οι ράγες γίνονται πιο μαλακές και αρχίζουν να αποκτούν χρώμα
 - ταυτόχρονα συνεχίζεται η αύξηση σε όγκο και περιεκτικότητα σακχάρων
 - μειώνονται σημαντικά τα οξέα.
 - **Στάδιο υπερωρίμανσης**
 - στο στάδιο αυτό οι ράγες χάνουν νερό (συρρίκνωση), οπότε έχουμε φαινομενική αύξηση των σακχάρων
 - τα οξέα εξακολουθούν να μειώνονται περισσότερο
 - αν τα σταφύλια παραμείνουν στο πρέμνο σταφιδοποιούνται.
-

